

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет фізичного виховання
Кафедра фізичної терапії, фізичного виховання та біології

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ЦИТОЛОГІЯ І ГІСТОЛОГІЯ З ОСНОВАМИ ЕМБРІОЛОГІЇ

**підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)
спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
(шифр і назва спеціальності)
за освітньо-професійною програмою
Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
(назва програми)
мова навчання українська**

Слов'янськ – 2022 р.

Розробник: Кушакова І.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології ДВНЗ «ДДПУ».

Рецензенти:

Дичко В.В. – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології ДВНЗ «ДДПУ».

Євтухова Т.А. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри природничо-математичних дисциплін та інформатики ДВНЗ «ДДПУ».

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології

Протокол № 8 від «27» червня 2022 р.

Завідувач кафедри

_____ Дичко В.В.

(ПІБ)

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“27” червня 2022 р.

протокол № 9

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЦИТОЛОГІЯ І ГІСТОЛОГІЯ З ОСНОВАМИ ЕМБРІОЛОГІЇ

Кількість кредитів	4 кредити ECTS, 120 годин, з яких 48 год. становить контактна робота з викладачем (24 год. лекцій; 24 год. лабораторних занять), 72 год. – самостійна робота
Рік підготовки, семестр	III-й рік підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, 5 семестр
Компонент освітньої	обов'язковий компонент освітньо-професійної програми
Викладач	Кушакова Ірина Валеріївна, <i>доцент</i> кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології, <i>кандидат педагогічних наук, доцент</i>
Контактна інформація	irakush@ukr.net
Консультації	Консультації проводиться кожний четвер з 14.30 до 15.30. У разі неможливості відвідування консультацій можна з'ясувати поточні питання на сторінці дистанційного навчання в розділі «Консультації» (залишити повідомлення) (http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2613) або на електронну скриньку irakush@ukr.net надіслати лист із зазначенням назви навчальної дисципліни.
Анотація навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Цитологія і гістологія з основами ембріології» є обов'язковою компонентою освітньо-професійної програми «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Навчальна дисципліна передбачає формування у здобувачів уявлень про мікроскопічну будову і життєдіяльність клітин та тканин, їх виникнення і становлення у процесі ембріонального розвитку організмів, про етапи та особливості ембріогенезу людини і хребетних тварин.
Опис навчальної дисципліни	<i>Мета</i> вивчення навчальної дисципліни «Цитологія і гістологія з основами ембріології» полягає у формуванні фахових компетентностей майбутнього бакалавра середньої освіти в галузі біології та здоров'я людини, що стосуються мікро- і субмікроскопічної будови структурних складників організму – клітин і тканин – та їх становлення у процесі ембріонального розвитку. У результаті опанування навчальної дисципліни здобувачі набувають <i>компетентностей</i> , як-от: <i>загальних компетентностей</i> : здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 3); здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК 5); здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 7); <i>спеціальних (фахових) компетентностей</i> : здатність до організації різних видів і форм навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів у межах предметної спеціальності (рівень базової середньої освіти) (СК 4); знання та розуміння предметної області та професійної діяльності (СК 10);

здатність використовувати біологічні поняття, закони, концепції, вчення й теорії біології для пояснення та розвитку в учнів розуміння цілісності та взаємозалежності живих систем і організмів (СК 15).

Ключові слова. цитологія, клітина, мікроскоп, мікропрепарат, оболонка клітини, цитоплазма, ядро, органоїд, еукаріоти, ембріологія, ембріогенез, гамета, сперматозоїд, яйцеклітина, гаметогенез, запліднення, дроблення, бластула, гастрюла, зародкові листки, диференціація тканин і органів, гістологія, тканина, епітелій, сполучна тканина, м'язова тканина, нервова тканина.

Програмні результати навчання: здійснювати під час виконання професійних обов'язків усну і письмову комунікацію державною мовою (ПРН-02); визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог Державного стандарту загальної середньої освіти, очікуваних результатів навчання, освітніх потреб здобувачів, використовуючи базові наукові категорії та поняття спеціальності (предметної спеціальності) (ПРН-08); управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах ЗСО, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах (ПРН-13); застосовувати знання сучасних теоретичних основ біології для пояснення будови й функціональних особливостей організмів на різних рівнях організації живого, їхню взаємодію, взаємозв'язки, походження, класифікацію, значення, охорону використання та поширення (ПРН-20).

Матеріали та ресурси:

1. Сілкіна Ю.В. Медична ембріологія з основами тератології : навчальний посібник / Ю.В. Сілкіна, М.П. Веропотвелян, Н.О. Данкович; за заг. ред. Ю.Б. Чайковського. Вінниця : Нова Книга, 2019. 208 с.
2. Гістологія. Цитологія. Ембріологія : підручник / за ред.: О.Д. Луцика, Ю.Б. Чайковського. Вінниця : Нова Книга, 2018. 592 с.
3. Гістологія. Короткий курс : навчальний посібник / за ред. Ю.Б. Чайковського. Вінниця : Нова Книга, 2020. 336 с.
4. Фізіологія : навчально-методичний посібник / Гжегоцький М.Р., Петришин Ю.С., Мисаковець О.Г. ; за ред. М.Р. Гжегоцького. Вінниця : Нова Книга, 2019. 464 с.
5. Фізіологія. Короткий курс : навч. посібник для медичних і фармацевтичних ВНЗ / [В. М. Мороз, М. В. Йолтухівський, Н. В. Белік та ін.] ; за ред.: проф. В. М. Мороза, проф. М. В. Йолтухівського. 2-ге вид. допов. і переробл. Вінниця : Нова Книга, 2019. 400 с.

Розміщення основної інформації з навчальної дисципліни передбачено на навчальній платформі Moodle <http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2613>

<p style="text-align: center;">Теми</p>	<p>Тема 1. Вступ до цитології, гістології, основ ембріології. Цитологія. Клітинна теорія. Хімічний склад і загальна характеристика клітин. Тема 2. Будова і функції еукаріотної клітини. Тема 3. Життєдіяльність клітин: обмін речовин, ріст, подразливість, рух, старіння і смерть, репродукція. Неклітинні структури організму. Тема 4. Ембріологія. Будова і функції статевих клітин. Тема 5. Розвиток статевих клітин. Загальна характеристика ембріогенезу. Тема 6. Диференціація зародкових листків і осьових органів. Ембріогенез ланцетника, риб, амфібій і птахів. Тема 7. Ембріогенез птахів і ссавців. Тема 8. Гістологія. Загальна характеристика тканин. Епітеліальна тканина. Тема 9. Сполучна тканина. Тканини внутрішнього середовища. Власне сполучна тканина. Тема 10. Скелетна тканина. Тема 11. М'язова тканина. Тема 12. Нервова тканина.</p>
<p style="text-align: center;">Методичні поради для викладачів «Як навчати?»</p>	<p>Опанування навчальної дисципліни відбувається в межах студентоцентрованого, компетентнісного, особистісно зорієнтованого, діяльнісного підходів. Лекції (проблемні, візуалізації, із застосуванням техніки зворотного зв'язку) проводяться у супроводі навчальних відеоматеріалів, презентацій PowerPoint; відбувається демонстрація теоретичного матеріалу; проводиться його обговорення, аналізуються професійні ситуації, дискусія. Лабораторні заняття передбачають проведення лабораторних робіт, дискусій, бесід, ситуаційного аналізу. У рамках самостійної роботи використовуються репродуктивні та проблемно-пошукові, евристичні та дослідницькі методи навчання здобувачів відповідно до типу та складності завдання.</p>
<p style="text-align: center;">Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»</p>	<p>Для того, щоб успішно опанувати навчальну дисципліну, необхідно бути активними під час обговорень теоретичних питань, тестувань, презентацій результатів самостійних робіт, лабораторних робіт, аналізу проблем, захисту лабораторних робіт.</p>
<p style="text-align: center;">Оцінювання</p>	<p>Для успішного складання навчальної дисципліни здобувач повинен:</p> <p>1) Набрати достатню кількість балів відповідно до вимог поточного контролю:</p> <p>а) під час лекційних занять здобувач може отримати 0,5 бали за кожну лекцію. Оцінювання залежить від роботи здобувача на лекції. Загальна максимальна сума балів за лекції дорівнює 10 балам;</p> <p>б) під час лабораторної роботи здобувач може набрати бали в залежності від виду, складності завдань та якості їх виконання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – опитування або тестування оцінюється до 5 балів; – участь під час обговорення дискусійного питання, доповнення або суттєве запитання до доповідача оцінюється в 1 бал;

– виконання лабораторної роботи оцінюється до 8 балів.
Загальна максимальна сума балів за лабораторні роботи – 60 балів.

в) за результатами виконання завдань самостійної роботи здобувач може отримати до 4 балів за кожний тип роботи. Оцінювання залежить від якості виконаної роботи і рівня сформованості навчальної автономії здобувача. Загальна максимальна сума балів за самостійну роботу – 20 балів.

З детальним розподілом балів за кожною окремою темою можна ознайомитись на освітній платформі Moodle за лінком: <http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2613>

Скласти **підсумковий контроль** у формі екзамену.

Якщо здобувач за результатами поточного контролю набрав **60 балів і вище**, то він може:

- бути звільненим від складання екзамену й отримати 60-80 балів автоматично;
- бути звільненим від екзамену й отримати 81-100 балів автоматично (за умови відсутності пропусків з усіх навчальних дисциплін семестру без поважних причин та надання в деканат роздрукованих виконаних робіт з навчальної дисципліни);
- бути допущеним до складання екзамену (у разі бажання підвищити результат поточного контролю).

Екзамен складається з трьох теоретичних питань.

Порядок повторного проходження контрольних заходів і ліквідації академічної заборгованості врегульовано «Положенням про контрольні заходи в ДВНЗ «ДДПУ» (<https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf>)

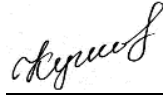
Політика щодо відвідування занять: відсутність здобувача з неповажної причини під час перебігу заняття є неприпустимою. Якщо здобувач за певних обставин (лікарняний, академічна мобільність, відпустка тощо) пропустив заняття, він може виконати поточні контрольні заходи з іншою академічною групою або під час встановлених консультаційних годин за попередньою домовленістю з викладачем. На заняттях здобувачі можуть використовувати мобільні телефони або ноутбуки, але безпосередньо з навчальною метою – для **вивчення** дисципліни.

Політика щодо академічної доброчесності: індивідуальні завдання перевіряються на наявність плагіату методом експертної оцінки та за допомогою on-line сервісу Unicheck. Очікується, що кожний здобувач виконує завдання свідомо та самостійно й несе відповідальність за збереження, резервне копіювання виконаних завдань. Здобувач, у роботі якого було виявлено факт порушення академічної доброчесності, отримує за завдання 0 балів. З «Положенням про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у ДВНЗ «ДДПУ» можна ознайомитись на лінком:

<https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/normativ/012.pdf>.

<p>Переваги вивчення навчальної дисципліни «Бонус вивчення»</p>	<p>Унікальність та цінність навчальної дисципліни «Цитологія і гістологія з основами ембріології» полягає у набутті здобувачами теоретичних знань і практичних умінь, що стосуються мікро- і субмікроскопічної будови структурних складників організму – клітин і тканин – та їх становлення у процесі ембріонального розвитку. Це, в свою чергу, підвищить рівень сформованості професійної компетентності майбутніх учителів біології та основ здоров'я Нової української школи й надасть їм конкурентних переваг на ринку професійних послуг.</p>
--	--

Доцент кафедри ФТФВіБ

I.V. Кушакова